

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Снежана Борисова Томова, СУ „Св. Климент Охридски”

относно дисертационен труд на Ангел Иванов Колев на тема:

„ФОРМИРАНЕ НА МОТИВИ ЗА УЧЕНЕ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БИОТЕХНОЛОГИЯ” (9–12. КЛАС НА СОУ)”

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по професионално направление „Педагогика на обучението по биология”, шифър (1.3.)

Представеният от Ангел Иванов Колев дисертационен труд съответства на формалните изисквания към конкретния тип докторантски изследвания. Разработката е с обем 289 страници (основен текст и приложения). Структурирана е според изискванията и включва „Увод”, три глави, озаглавени както следва: 1. Съдържателна характеристика на мотивите за учене, 2. Методика за формирането на мотиви за учене в обучението по биотехнология (IX – XII клас), 3. Експериментални изследвания, „Заклучение - Констатации, изводи и препоръки”, Приложения и Библиографска справка. В библиографската справка са представени 115 заглавия, от които 110 на кирилица и 5 на латиница. Текстът и приложенията съдържат и добре подбран илюстративен материал, представен предимно от голям брой схеми и таблици (51 таблици, 20 схеми, 5 фигури и 6 графики)

Темата е дисертабилна и актуална за методиката на обучението по биология. Целите и задачите на изследването са изведени аргументирано, педагогическите аспекти на проблема са основани на теоретични предпоставки и практически основания. Авторът обвързва мотивацията за учене с дейността на обучавания субект, разглежда взаимоотношенията на мотивите с останалите компоненти на мотивационната сфера като не само ги обосновава в теоретико-приложен план, но извежда като център дейностите на обучаваните в малки групи, същността, спецификата и процеса на решаване на биотехнологични задачи. Моделите на дейностите са описани прецизно и са представени схематично в ръкописа и приложенията. Авторът показва умения за извеждане на теоретични обобщения, добре аргументира, защитава и развива идеите си.

Методологията на изследване е формулирана и представена със съответната обосновка. Методологическият инструментариум е правилно структуриран и коректно е изведен. Авторът посочва показатели и критерии за измерване на въздействието на методическата технология, като за всеки от критериите са изведени и съответни показатели.

В дисертационния труд са разработени 30 методически единици, насочени за различни форми на подготовка (ЗП, ЗИП и СИП), като са описани формата на организация, предварителната подготовка и планиране, методите и хода на процеса. Изготвени са и професиограми на различни професии в професионалното поле на биотехнологията. Така подготовката в средното училище е обвързана с модели на специалисти в сферата на биотехнологията, което е от съществено значение за развитието на мотивационната сфера на ученика и ориентирането му при избора на професия.

Като достойнство на дисертационния труд ще посоча продължителната и целенасочена стратегия, която докторантът използва за провеждането на етапите на експерименталното изследване. Проведени са: предварителен констатиращ етап за формиране на извадката; начален констатиращ етап – 4 групи ученици (2 експериментални и две контролни); формиращ етап в обособени три подетапа – обяснителен, операционален и познавателно-оценъчен; краен констатиращ етап и етап на анализ на резултатите. Проведеният в съответствие с методологията на педагогическите изследвания констатиращ експеримент е насочен към определяне на състоянието на входа на системата по три показателя: оценка от дипломата, годишна оценка по биология и дидактически тест. Въз основа на получените резултати са авторът обосновава избора на групите, които ще участват в експеримента. Като инструменти за проучването са използвани анкета, тестове за психо-педагогическа диагностика на психични процеси на личността и педагогическо наблюдение. Етапите на формиращия експеримент са описани подробно като цели, задачи, съдържателни ресурси. В ръкописа са представени всички анкети, като резултатите са представени графично в таблици, съпроводени със съответния анализ. Всеки от приложените инструменти е описан, представен като ход на приложение, резултати, анализ

и графично представяне (таблици, графики). Резултатите доказват възможностите на експерименталната технология по отношение формирането и развитието на мотивационната сфера на обучаваните. Докторантът е представил в автореферата си списък от 9 научни публикации (две, от които са под печат), в които са публикувани резултати от изследването.

Изцяло съм съгласна с изведените от автора приноси в теоретичен и в приложен аспект, което е в подкрепа на теоретико-приложния характер на самото изследване. Конструираният от докторанта функционален модел на мотивационна сфера на учене за учениците фиксира основните взаимодействия на компонентите, които изграждат мотивационната сфера. В този смисъл моделът е с възможности за трансфер в други предметни области.

Авторефератът напълно отговаря на структурата на докторския труд - написан е съобразно изискванията и адекватно и пропорционално отразява съдържанието на цялостното разработка.

Обобщавайки впечатленията си от представения дисертационен труд (заедно с публикациите и автореферата) на Ангел Иванов Колев, считам че той напълно отговаря на изискванията на ЗРАСП в Република България и на Правилника на Софийския университет. По моя преценка дисертационният труд е написан интелигентно, основава се на подходящи методи, които предопределят достоверността на получените резултати и показва отличната литературна осведоменост на докторанта по темата.

Заключение:

Предоставеният ми за становище дисертационен труд отговаря на изискванията за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по всички формални и съдържателни показатели, а авторът му притежава научно-практически потенциал и демонстрира стабилна подготовка и качества на изследовател, поради което **препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да го оценят по достойнство като присъдят на Ангел Иванов Колев образователната и научна степен „доктор”.**

07.05.2013 г.

доц. д-р Снежана Томова